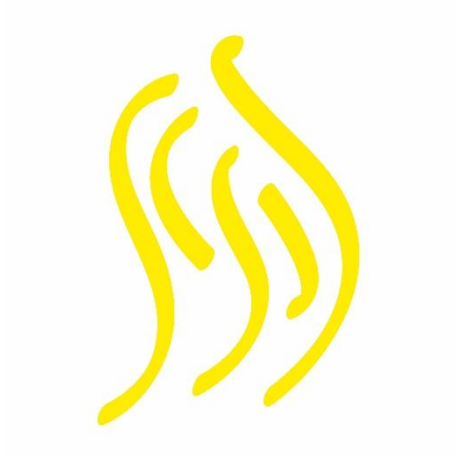

Jaarplan 2022

SamSam Uitvaartcoaching

‘Samen, Anders, Meer’

Rotterdam, september 2021

Stichting SamSam Uitvaartcoaching

06 – 50 40 1860

info@samsamuitvaartcoaching.nl

<http://www.samsamuitvaartcoaching.nl>

Inhoudsopgave

Inleiding	bladzijde 3
Ontwikkelingen in het veld	bladzijde 5
Missie 2022-2030	bladzijde 7
Werkgebieden en visie	bladzijde 8
Activiteitenplan	bladzijde 14
Financiën	bladzijde 17
Begroting 2022	bladzijde 18
Dekkingsplan 2022	bladzijde 19

Samen, Anders, Meer

Inleiding

Vrijwilligersorganisatie SamSam Uitvaartcoaching startte in 2013. Een ondersteunend platform van organisaties (ouderenbond, kerken en zorg en maatschappelijk werk) ontwikkelde een visiedocument als onderlegger met onderstaand het doel zoals omschreven in de statuten.

De stichting SamSam Uitvaartcoaching heeft als doel om mensen die weinig financiële middelen tot hun beschikking hebben en met het overlijden van een geliefde worden geconfronteerd, de weg te wijzen om op eigen kracht de uitvaart te regelen, zodat zij als nabestaanden een (nog grotere) schuldenlast kunnen voorkomen.

De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door:

- De opzet van een platform van betrokken organisaties;
- Het werven en trainen van uitvaartcoaches die op vrijwillige basis nabestaanden de weg kunnen wijzen;
- Het geven van informatie aan de doelgroep, alsmede aan de intermediairs van de doelgroep;
- Het organiseren van voorlichtingsactiviteiten in de breedste zin van het woord.

We begonnen in Rotterdam en omgeving. En inmiddels zijn we acht jaar en vierhonderd casussen verder waarbij we families - die een uitvaart moesten regelen maar daar eigenlijk geen geld voor hadden – ondersteunden om schulden te voorkomen. Middel daartoe is het werven en trainen van uitvaartcoaches die op vrijwillige basis voorlichting geven aan families in nood. Voor mensen met een laag inkomen is de dood in de meeste gevallen: een schuld. Er is geen keuze zoals bij een huwelijk, namelijk : gratis op het gemeentehuis of er een grote dag van maken voor € 10.000,-- In een stad als Rotterdam met 25% financieel kwetsbaren (Maasstad aan de monitor, 2019) blijkt dat mensen voor hun overledenen zich toch voor duizenden euro's in de schulden steken omdat ze denken dat het zo hoort. Wij geven voorlichting hoe het anders kan. En wij helpen mensen kosteloos met het zoeken naar alternatieven voor de uitvaart, geldstromen en afwikkeling van (negatieve) nalatenschappen. Op dit moment hebben we maandelijks gemiddeld acht meldingen uit Regio Rijnmond maar ook uit andere delen van het land. We zijn 24/7 zichtbaar en vindbaar.

Stand van Zaken

- Inzicht in lopende praktijk in de commerciële uitvaartwereld verkregen
- Netwerk uitgebreid van maatschappelijke organisaties uit het sociaal domein en milde uitvaartondernemers waarmee SamSam samenwerkt
- Kennis opgebouwd rond emotie/taboe en mechanismes rond overlijden
- Kennis opgebouwd rond regelgeving en wettelijk kader bij overlijden
- Kennis uitgebouwd met erfrecht/nalatenschappen en schuldenproblematiek
- Op basis van kennis scholing opgezet en vrijwilligers tot uitvaartcoaches opgeleid

- Volgens voorwaarden van het Ministerie van VWS vrijwilligersbeleid ontwikkeld, afgestemd op de praktijk van uitvaartcoaching
- Via samenwerkend netwerk van zorg- en welzijnsorganisaties, kerken en humanitaire organisaties staan we in contact met de doelgroep
- SamSam is zichtbaar als specialist binnen het netwerk
- Een stevig juridisch kader van SamSam als organisatie gedeponeerd bij OvJ
- SamSam heeft de ANBI status verkregen via de belastingdienst en is erkend als organisatie die dient tot het algemeen nut.

Ontwikkelingen in het veld

We vonden het belangrijk om na acht jaar praktijk te toetsen of ons oorspronkelijke visiedocument uit 2013 nog past. Want er is nogal wat veranderd !

Het veld

De omgeving waarin de dagelijkse praktijk van SamSam zich vindt, kenmerkt zich door de babyboomers die de komende 20 jaar gaan sterven en de Coronacrisis. Vooral de kwetsbare groepen ondervinden de meeste last van de crisis en het sterven wordt niet minder maar meer. Het blijkt dat het aantal gemeentelijke uitvaarten - waar bij gebrek aan nabestaanden die de uitvaart willen of kunnen organiseren, de gemeente opdrachtgever wordt - met 12% is gestegen sinds vorig jaar (Het Onderzoeksbureau – podcast NPO Radio 1, 2021).

Mensen die kwetsbaar zijn, zijn in het sociaal domein op ondersteuning van anderen aangewezen. De term sociaal domein staat voor alle inspanningen die de gemeente verricht rond zorg (lijkbezorging), werk en participatie (bijzondere bijstand), jeugd, schuldhulp en inburgering. De gemeente is sinds 2015 op deze terreinen uitvoerder van de WMO, de wet maatschappelijke ondersteuning. Vandaar een lokale diversiteit van regels en aanpak per gemeente.

De doelgroep

Een kwart van de Rotterdamse bevolking bijvoorbeeld behoort tot een kwetsbare groep als gekeken wordt naar sociaal-economische status (Maasstad aan de Monitor, 2019) en een half miljoen mensen is in Nederland langdurig arm (SCP, 2020). Vooral de kwetsbare groepen ondervinden de meeste last van de crisis. Maar er komen ook nieuwe kwetsbare groepen bij, waaronder Zzp-ers, flexwerkers en middengroepen die bang zijn voor de financieel-economische gevolgen (Bedreigde stad, 2020). Zorgen om geld geeft stress en maakt mensen psychisch kwetsbaar. Daarnaast heeft 20% van de Nederlanders een schuldenproblematiek (Nibud 2019) en in veel hulpverleningstrajecten (overigens structureel de werkwijze bij de Gemeentelijke Kredietbanken) wordt de uitvaartverzekering geroyeerd. Door geldstress en schulden gestapeld op rouw wordt iemand letterlijk ziek van ellende en wordt het hoofd wazig (When financials get tough, life gets rough = Als de financiën moeilijk worden, wordt het leven moeilijk - CPB, 2021). Opgeteld met de 90.000 laaggeletterden

(Rotterdam 2021, jaar van de taal) leidt een overlijden in het doolhof van balies en wir-war van regels bij veel mensen met een smalle beurs tot wanhoop.

Regelgeving en beleid

Met de verzorgingsstaat in de steigers is regelgeving en beleid anders geworden. Samengevat is er sprake van een overheid die zich terugtrekt. Waar vroeger een maatschappelijk werker snel hielp met formulieren, wordt er nu aan de balie van de stadswinkel gewezen naar vrijwilligersorganisaties. En vóór 2017 - met het bestaan van de gemeentegarantie, kwam het linksom of rechtsom, in de meeste gevallen wel goed met de lijkbezorging. Maar met het vervallen van gemeentegarantie vindt de overheid dat nabestaanden verantwoordelijk zijn voor de kosten. Met het mechanisme dat ambtenaren veel besluiten nemen gebaseerd op subjectieve factoren en regelgeving multi-interpretabel blijkt (mr. Evelien Meester 2021, "Maatwerk in het sociaal sociaal domein" ontstaan er zo (informele) schulden bij een uitvaart. Behalve dat de procedure van bijstand aanvragen ingewikkeld is en niet mogelijk bij schulden van de overledene, is daarbovenop de basis van de regelgeving het vermogensrecht en wordt er in een situatie waarbij schulden moeten voorkomen, vaak stringent slechts een erfdeel uitgekeerd per erfgenaam. Als dan ook vanuit organisaties niet responsief wordt gereageerd zijn mensen heel kwetsbaar. Zelfs uitvaartondernemers kunnen nul op het rekest krijgen met een lichaam in huis en geen opdrachtgever die het kan betalen. Zij moeten het vervolgens zelf uitzoeken met nabestaanden.

November 2020

Mevrouw van 62 jaar belt paniekerig naar SamSam op vrijdagochtend 20 november. Met moeite rollen er te begrijpen zinnen door het gesprek. Haar zus is overleden op 15 november. Het overleden lichaam is door het verzorgingshuis in berusting gebracht bij een uitvaartorganisatie die normaal gesproken gemeentelijke uitvaarten doet, omdat er geen geld bleek te zijn. Mevrouw woont in een andere stad dan haar overleden zus. Op advies van de uitvaartondernemer belt ze de gemeente waar haar zus woonde. Drie maanden eerder heeft mevrouw haar broer verloren. Ook alleenstaand en geen kinderen. In beide situaties was er geen polis (geroyeerd in schuldhulpverlening) en geen spaargeld, zelfs nog schulden bij de overledene. Mevrouw betaalt voor de crematie van haar broer iedere maand 100 euro aan een uitvaartondernemer. Ze werkt in de Thuiszorg, met een inkomen iets boven het minimum. Haar werkloze dochter en haar studerende kleinzoon wonen bij haar in. Daardoor is er een korting op de huurtoeslag. Daarnaast heeft ze nog een zus van 58 jaar die in de verpleging werkt. Maar daar heeft ze geen steun aan, er is geen contact meer. Als ze de ambtenaar lijkbezorging (de Wet op de Lijkbezorging-ambtenaar) in de stad van haar zus aan de telefoon krijgt, reageert hij met dat het wel makkelijk is zo en dat ze eerst maar moet kijken of ze geen bijzondere bijstand kan aanvragen. Als ik haar spreek en na wat heen en weer bellen, blijkt dat Mevr.P de bijstand heeft aangevraagd in de gemeente waar haar zus woonde terwijl ze de aanvraag in haar eigen woonplaats moet indienen. Ze belt en de reactie is dat ze maandag nog maar een keer moet bellen. Ze belt maandag en er wordt verwezen naar de site, ze kan de aanvraag digitaal doen. Ze heeft geen laptop, geen scanner, geen printer. Alleen een smartphone en ze snapt het allemaal niet meer. De tekst op de site van de gemeente is voor haar niet te begrijpen. Ze heeft intussen € 150,00 overgemaakt van de rekening van haar overleden zus naar haar eigen rekening voor uitvaartkleding voor zichzelf. De WOL-ambtenaar had haar niets verteld over gevolgen van handelingen die leiden tot aanvaarden van de erfenis, namelijk dat zij met het pinnen van de rekening van haar overleden zus een handeling van zuiver heeft verricht en dan de kosten van de gemeentelijke uitvaart zal moeten betalen. Ze dacht niet dat ze zich daarmee in de vingers zou snijden.

Uitvaartwereld

In ons visiedocument van 2013 hebben we van Monuta mogen opnemen dat zij jaarlijks 12,5 miljoen aan euro's van wanbetalers hebben. En dat zal na acht jaar met de toename van armoede, niet minder zijn geworden. Met een terugtrekkende overheid zien uitvaartondernemers dus noodzaak zich iets te verdiepen in het sociaal domein. Voorheen was de kennis over de positie van de nabestaanden in het kader van gelijke aanspraak voor nabestaanden voor een ondernemer niet nodig, want vóór 2017 linksom of rechtsom de overheid vulde wel aan (gemeentegarantie). Nu moet informatie en communicatie per gemeente actief gezocht worden zowel om zichzelf niet in de vingers te snijden als om de nabestaanden professioneel te benaderen. In een systeemwereld - waar kwetsbare burgers in geldstress en rouw, slechts wordt gewezen op eigen verantwoordelijk en zelfredzaamheid - ontstaan brokken. Professioneel benaderen is sensitief benaderen van deze doelgroep en gegrond op wetgeving. In de handreiking van de wet op de lijkbezorging wordt gesproken over de zorgplicht van de uitvaartverzorger (Stimulansz, 2017. Gemeentelijke uitvaarten. Handreiking voor de uitvoering van de wet op de lijkbezorging - hoofdstuk 3.1, noot 11 op blz 8). En daarnaast is er ruimte in de regelgeving bij lokale overheid. De grondwaarde van de Participatiewet (gesteld in artikel 18) is dat het college van B&W de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen afstemt op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende. Er is dus eigenlijk meer ruimte dan je zou denken. Een uitvaartondernemer kan het gesprek aangaan met de ambtenaar voor de beste oplossing. Noodzaak is wel om heel goed beslagen ten ijs te komen. SamSam deelt om deze reden de opgebouwde kennis over de doelgroep en overheid met hen.

Missie

Uitgaande van de bovenbeschreven bewegingen in het veld van de afgelopen acht jaar, vinden we dat SamSam een belangrijke een rol had en heeft. Maar ... staan we er nog steeds stevig genoeg in, zodat we van betekenis kunnen blijven? Om daarop te kunnen antwoorden willen we ons visiedocument uit 2013 actueel maken. De eerste stap hebben we gezet. Op 11 augustus 2021 heeft Tony Wegewijs, professioneel consultant (Change2Learn), ons belangeloos begeleid in het opnieuw formuleren van onze missie.

Hieronder de 5 B's :

Belang

We bieden 24/7 een onafhankelijk platform met informatie over hoe de eigen regie te bewaren in een situatie van geldstress en rouw. Onze voorlichting geeft licht op de situatie en biedt perspectief zodat schulden worden voorkomen.

Basis

We informeren mensen die een uitvaart moeten regelen, maar daar eigenlijk geen geld voor hebben, over regelgeving en valkuilen. Dat doen we door vrijwilligers op te leiden tot uitvaartcoaches. De coaches maken een analyse van de situatie en zoeken samen met de

nabestaanden naar de juiste route. Maar wat we niet doen is: de zaken regelen en adviezen geven. Eigen regie staat voorop. We organiseren ook geen uitvaarten, maar we doen wel op vrijwillige basis uitvaarttaken om kosten te drukken. Daarnaast geven we vanuit de gedachte van preventie voorlichting aan organisaties die met de doelgroep van SamSam in contact staan. Zo ontstaat ter verbetering van de dienstverlening een samenwerkend netwerk.

Betekenis

We zijn van betekenis voor financieel kwetsbare mensen die een uitvaart moeten regelen, maar ook voor ambtenaren, professionals en vrijwilligers in het sociaal domein die in contact staan met de doelgroep. Doordat het thema rouw en geldstress ingewikkeld is en de informatie versnipperd, verbetert een 24/7 bereikbare en onafhankelijke informatiebalie met vrijwilligers die praktisch ondersteunen, de dienstverlening van een organisatie. We zijn van betekenis voor zorgorganisaties, schuldhulpverlening, maatschappelijk- en ouderenwerk en ook voor uitvaartondernemers. Mensen vinden ons zelf via of met internet, maar vaak via een doorverwijzing uit het samenwerkend netwerk van organisaties rondom SamSam.

De boodschap

De boodschap die we geven, is kort terug te vinden in ons motto Samen, Anders, Meer.

‘Samen’ verwijst naar preventie van schulden door sensitieve aandacht van vrijwilligers en vanuit responsiviteit samenwerkende organisaties. ‘Anders’ naar de meer ingetogen uitvaart en sinds Corona mag dat zonder schaamte. Overleden bekende Nederlanders gaven het goede voorbeeld. ‘Meer’ verwijst naar de rust en ruimte door informatie en keuzemogelijkheden passend bij de eigen situatie.

Bedoeling

Om SamSam te verduurzamen hebben we meer (jonge) mensen nodig. Menskracht op vrijwillige basis met een vrijwilligersvergoeding of professionals die als sponsor uren inbrengen op een bepaalde taak. Misschien zelfs structureel een Zzp-er op een werkgebied aanstellen. Want van persoonsgerichte organisatie met meewerkend bestuur, staan we nu op de drempel van de omvorming naar een meer taakgerichte organisatie. Een op projectbasis aangestelde organisator die een paar uur in de week de continuïteit waarborgt was vorig jaar de eerste aanzet daartoe. Vandaaruit springen we met de ambitie van belangenbehartiging en breder aanpakken van onze signalen (Jaarverslag SamSam 2020) naar andere steden. We hopen – nauw aansluitend bij de doelgroep en uiteindelijk landelijk uitgerold - structureel met het thema geldstress en rouw de aandacht te krijgen op de politieke agenda.

Werkgebieden en visie

A. Organisatie

In het bestuur zijn gezeteld een penningmeester, secretaris en een voorzitter met een gezamenlijke verantwoordelijkheid en bevoegdheid. Daarnaast hebben we een toezichthouder. De taken worden uitgevoerd op vrijwillige basis met een onkostenvergoeding. Doorontwikkeling van persoonlijke naar meer taakgerichte organisatie om zo de kwetsbaarheid in de continuïteit - door het komen en gaan van vrijwilligers - op te vangen.

Naast het bestuur is er sinds een jaar een organisator die bijeenkomsten van bestuur en platform organiseert, verslaglegging doet en fondsen werft. Ook heeft ze de coördinerende functie voor het ontwikkelen van PR-activiteiten en materiaal. Daarnaast organiseert ze de scholing van vrijwilligers en regelt de dagelijkse gang van zaken in de werkorganisatie. De organisator wordt betaald als ZZP-er met een uurtarief op projectbasis.

We zijn ons als organisatie bewust van de noodzaak om duidelijke, niet vrijblijvende verantwoordelijkheden te organiseren. Daarom zijn vanuit de praktijk taken en verantwoordelijkheden benoemd van bestuur, organisator en coaches ingebed in een juridisch kader gekoppeld aan het huishoudelijk reglement passend in de statuten. Dit juridisch kader wordt met regelmaat aangepast en vernieuwd gedeponereerd bij Officier van Justitie. We zijn er ons ook van bewust vanwege het verduurzamen van SamSam met een duidelijk plan te moeten werken naar de toekomst toe. Onder begeleiding van Tony Wegewijs (Change2Learn) zal het bestuur en kernteam een tweede visie-dag organiseren om het plan van 11 augustus j.l. verder uit te werken tot een strategie voor meerdere jaren (2022-2030).

Drie projectleiders Rotterdam, Amsterdam en Middelburg/Vlissingen werken op vrijwillige basis met daar tegenover een vrijwilligers- en onkostenvergoeding. Ook werkt voor ons een (financieel) administratief medewerker voor een paar uur per week voor de boekhouding op factuurbasis. Door een nieuwe opzet van de boekhouding kunnen er meer noodzakelijke administratieve taken opgepakt en is het niet meer nodig voor de financieel administratie op factuurbasis te moeten betalen.

B. Methodiekontwikkeling

Op gebied van scholing is een training ontwikkeld die iedere twee jaar wordt herhaald. Zo bouwen we in 2022 verder met een vijfde groep geschoolde vrijwilligers. De bestaande groep coaches krijgen verdieping op thema en ook intervisie aangeboden. De uitvoering van bovenstaande wordt ondersteund door de docent (factuurbasis) die de training ontwikkeld heeft met, op uitnodiging, gastdocenten. Daarnaast zijn er interne trainers (op vrijwillige basis) opgeleid voor specifieke onderdelen. De werving voor de nieuwe scholingsronde start – na een evaluatie - in 2023.

We hebben het vrijwilligersbeleid verankerd conform de voorwaarden van het ministerie van SWV en op projectbasis een vertrouwenscontactpersoon. Het vrijwilligersbeleid is ondergebracht als bijlage van het huishoudelijk reglement. Onderdeel van het vrijwilligersbeleid is de scholingsmap, de protocollen van handelen en klachtenprocedure. Verdieping heeft een nieuw thema namelijk: afwikkeling van nalatenschap afgestemd op de praktijk van de coaches van SamSam. We hebben onze kennis uitgebreid met erfrecht/nalatenschappen en schuldenproblematiek omdat na de uitvaart de problemen pas echt beginnen. Het is ingewikkeld, maar krijgt zeker de komende jaren nog vorm in eenvoudige werkprocedure. Ook belangenbehartiging is een extra thema omdat we hebben gemerkt dat gelijke aanspraak bij nabestaanden soms moet verworven in de communicatie met professionals. Een advocaat heeft aangegeven op het thema van SamSam daarin juridische bijstand te willen verlenen. Hij is een belangrijke toevoeging van het platform van deskundigen dat SamSam op thema adviseert en minimaal 1 keer per jaar bijeen komt. Kans is dat SamSam als luis in de pels de aandacht krijgt, die financieel kwetsbaren in de verdrukking niet krijgen.

We werken in 2022 en 2023 aan een upgrade van de scholing met als doel registratie van SamSam als instelling voor kort beroepsonderwijs bij het CRKBO. Dat geeft een zekere aantrekkingskracht om de scholing tot uitvaartcoach te volgen, we hopen zo landelijk mensen aan te trekken die op het thema van SamSam willen werken. Daarnaast willen de draagkracht vergroten van uitvaartcoaches door in de scholing enkele uren extra op te nemen op het onderwerp: digitale vaardigheden! Dat vergt een vertaalslag en stroomlijnen van documenten met werkprotocollen en richtlijnen die in de acht jaar praktijk zijn ontwikkeld. We willen met hulp van professionals de documenten hertalen in handzame werkformulieren en daar de extra scholing “digitale vaardigheden” op afstemmen. Daarna is het de bedoeling de “look” van het materiaal toonbaar en als een geheel te maken. Het gaat om een scholingsmap met werkmap, een casusboekje voor de praktijk en een cliëntenmap voor registratie met indien gewenst daarin opgenomen een uitvaartmap.

C. Netwerkontwikkeling en voorlichting

Samsam heeft voor het bereiken van de doelstelling, warme contacten in een samenwerkend veld van organisaties nodig. Het stimuleren van de samenwerking blijkt essentieel voor het doorgeven van juiste informatie en snelle actie bij meldingen. Niet alleen preventief dus vóórdat de afspraken over de uitvaart plaatsvinden om kosten te besparen, maar ook om ellende achteraf te voorkomen. De meldingen van de afgelopen acht jaar komen voornamelijk uit dit netwerk (zoals kerken en humanisten, zorg- en welzijnsorganisaties, vrijwilligersorganisaties en uitvaartondernemers). Accent ligt daarom - naast het daadwerkelijk ondersteunen van families in nood – ook op bijvoorbeeld het voorlichten van professionals in de thuiszorg en binnen welzijnsorganisaties. Belangrijke nieuwe poot is de schuldhulpverlening en organisaties en vrijwilligers die de doelgroep ondersteunen op het gebied van financiële administratie. Door de grotere afstand tot maatschappelijk werk (gevolg van bezuinigingen) zijn er vrijwilligersorganisaties ontstaan die

inspringen op de vraag om bijstand bij het invullen van formulieren, te woord staan van de belastingdienst of het regelen van zaken via internet.

We kunnen in den Haag instromen in een bestaand netwerk via nieuwe bestuurder Paul Stolwijk en nieuwe bestuurder Nilva Martina heeft contacten in de 2^e kamer. Nilva werkte nauw samen met OCAN, vrijwilligersorganisatie voor belangenbehartiging van Nederlanders met een migratieachtergrond uit de Antillen. Het laatste is een ingang om onze signalen door te geven en de positie van nabestaanden met een smalle beurs te verbeteren. Het gaat om het royeren van polissen tijdens trajecten van schuldsanering via Gemeentelijke Krediet Banken en om de hantering van de regel binnen de verschillende gemeente dat op basis van het vermogensrecht erfgenamen in eigen delen een tegemoetkoming krijgen vanuit de bijstand. Dat leidt tot meer schulden bij een overlijden. We willen komende jaren plannen om het doorgeven van onze signalen breder aan te pakken.

Dat het geven van voorlichting preventief werkt is duidelijk voor het netwerk van palliatieve zorg en de samenwerkende kerken in Rotterdam en omgeving. In de coronaperiode ontwikkelde we een goedbezochte Zoom over 'rouw en stress' samen met Stimulansz en Samen010. Voor uitvaartondernemers organiseerden we een Zoom over regelgeving. Een vervolg is het delen van onze kennis aan ondernemers over hoe de weg te vinden in het sociaal domein. De gemeenten zijn allen verschillend in uitvoering van beleid en bestaat daarnaast uit lagen. Van beleidsmakers lijkbezorging en bijzondere bijstand verspreid in de uitvoering over verschillende afdelingen tot werkers in de sociale teams zoals sociaal raadslieden, ouderenwerk en maatschappelijk werk. Met een paar tips over de organisatie is een crisisnetwerk snel te weven mocht het ingewikkeld worden met nabestaanden in geldnood. Zo profileren we ons als bondgenoot in het veld door het delen van kennis en breed doorgeven van signalen.

D. Dagelijkse Praktijk

Acht jaar geleden formuleerden we met het platform van ondersteunende organisaties in gebied Prins Alexander Rotterdam dat SamSam er zou moeten zijn voor mensen die een uitvaart moeten regelen maar daar eigenlijk geen geld voor hebben. Middel daartoe is het werven en trainen van uitvaartcoaches die op vrijwillige basis voorlichting geven aan families in nood. Langzaam breidt het bereik zich uit naar Haaglanden, Zeeland en Amsterdam staan op de agenda. Hoewel 24/7 telefonische ondersteuning al door het hele land gegeven wordt. We krijgen telefoontjes ook uit Groningen, Brabant en Limburg. Maar in deze gebieden is nog geen praktische poot van SamSam uitvaartcoaches die ter plekke ondersteuning kunnen geven. We gaan een nieuw visiedocument maken met daarin opgenomen hoe we een schaalvergroting "in steden dichtbij" concreet zullen maken in de komende jaren. De coaches geven inzicht in de regelgeving, waarschuwen voor de valkuilen en informeren over de mogelijke routes. Gemiddeld duurt een actietraject na een melding niet langer dan enkele weken. De coaches werken in duo's en komen een aantal keer bijeen met de nabestaanden. En via de groepsapp wordt onderling met het kernteam de benodigde informatie uitgewisseld. Zo kunnen nabestaanden door ondersteuning van de uitvaartcoaches in de situatie van emotionele stress op tijd de juiste keuzes maken en een

(nog grotere) schuld voorkomen. Naast het direct terzijde staan van nabestaanden of mensen die zelf stervende zijn, investeren coaches in warme contacten met professionals en vrijwilligers in het speurnetwerk. Ieder jaar opnieuw zijn de coaches actief in het veld met verspreiden van magazines en folders en maken zelfstandig afspraken met een thuiszorgorganisatie of een vrijwilligersorganisatie voor een korte presentatie over het werk van SamSam. Daarnaast helpen de uitvaartcoaches op vrijwillige basis om kosten te drukken, bij een uitvaart. Het gaat om een aangifte, samen met nabestaanden een bijeenkomst organiseren voor een afscheid, een In Memoriam schrijven of ondersteunen bij een as verstrooiing.

Na de scholing tot uitvaartcoach krijgt een vrijwilliger een certificaat met een contract met het verzoek om twee jaar bij SamSam te blijven. In die twee jaar woont de coach werkbijeenkomsten bij om ervaringen uit te wisselen en bijeenkomsten te plannen. Daarnaast zijn er – om zodoende blijvend in de draagkracht van de coaches te investeren - verdiepingsbijeenkomsten op thema. Zoals: negatieve nalatenschap of meldplicht.

Alle vrijwilligers hebben een Verklaring van Goed Gedrag en er is voor schade aan zaken en/of personen door de coaches een vrijwilligersverzekering vanuit de gemeente Rotterdam. Bij calamiteiten is deze dekkend met de aanvulling van een WA-verzekering van vrijwilligers en de bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering van SamSam.

Tot nu toe zijn alle trajecten van de coaches handmatig in een archief bijgehouden. Toekomstmuziek is om speciaal voor SamSam een digitaal archief te ontwikkelen. Zodat al het werk 'met een vinger op de knop' voor een verslaglegging ge-upload kan worden.

E en F. Communicatie en PR (- materiaal)

Algemeen

Samsam wordt ondanks weinig actie op het gebied van PR, gevonden door het netwerk van organisaties. We worden serieus genomen als partner. Daarnaast vindt de burger onze organisatie zelf via internet of flyers of door de bekendheid van mond-tot-mond. De meldingen van de afgelopen vijf jaar komen voor 80% uit ons netwerk (zoals kerken, thuiszorg, hospices, welzijns- en uitvaartorganisaties). En 20% via internet of mond-op-mond. Het communicatieplan is te vinden als bijlage van het huishoudelijk reglement in het Juridisch Kader zoals gedeponeed bij de Officier van Justitie Jaarverslag met daarin richtlijnen voor externe en interne communicatie voor de volgende jaren.

Van stedelijk naar landelijk

Met regelmaat willen we in de toekomst nieuwsbrieven publiceren en mini-magazines uitbrengen met de thema's het doorbreken van het taboe rond dood en geldstress. We willen ons profileren met het doorbreken van het stigma schuld en armoede en het doorgeven van kennis en ervaringen uit de praktijk. We zoeken een PR-medewerker die voor een maximale vrijwilligersvergoeding ons ondersteunt bij het vormgeven van materiaal voor site, facebook, nieuwsbrieven en magazine alsook de informatie op de sites van de

vrijwilligersvacaturebanken in Nederland en landelijke sites zoals bijvoorbeeld die van het Zorgnetwerk, Stimulansz (sociaal domein) en Uitvaartonline. Zorg van de Zaak geeft als sponsoring inzet en uren van een communicatiedeskundige, deze helpt ons komende periode met het verbreden van het bereik van onze communicatie.

Dichtbij de doelgroep

Daarnaast is het belangrijk dat de communicatie naar verschillende doelgroepen passend is qua taal en wat betreft aanpak dichtbij – zoals de voorlichting in huiskamersetting. In een grote stad als Rotterdam zijn dat er 90.000 laaggeletterd. De meerderheid bestaat uit mensen met een migratieachtergrond. Iedere twee jaar publiceert het CBS een Integratienota – en laat de vijf grootste migrantengroepen in combinatie met armoede. We verstaan onder Nederlanders met een migratieachtergrond de mensen die in de 2^e helft van de 20ste eeuw, hiernaartoe zijn gekomen. Waar bij aankomst is gestart met laaggeschoold werk en het inkomen relatief weinig is gestegen. Inmiddels heeft op heel Nederland een kwart van de Nederlanders een migratie-achtergrond. De groep migranten uit de voormalige Nederlandse Antillen Eilanden neemt nog steeds toe, staat onder een vergrootglas en verdient daarom extra de aandacht. De helft van de hier naartoe gekomen Caribische Nederlanders is de tweede generatie. Sociaal economische positie is te kenmerken als: meer werkloosheid, behoren vaker tot onbenut arbeidspotentieel. Crises raken hen harder op de arbeidsmarkt. 20% leeft in armoede en 14% is laaggeletterd en slecht talig. In totaal 30.000 Nederlandse burgers met een migratieachtergrond van voormalig Nederlandse Antillen Eilanden kunnen door omstandigheden niet sparen, verliezen polis in schuldsanering. Of omdat ze later in Nederland komen of intussen ziek geworden en zo de premie te hoog is geworden voor hen of zelfs onbereikbaar.

De landelijke vrijwilligersorganisatie OCAN die de belangen behartigt van migranten vanuit voormalig Nederlandse Antillen Eilanden voor een betere toekomst, voegt toe dat als je laaggeletterd bent, je nog geen analfabeet bent. Over het algemeen zit het hem net in een paar termen. Dat is dus een dubbele handicap. Een migratieachtergrond geeft taalachterstand. En daarnaast is de taligheid minder. Wat betreft de 26% met migratieachtergrond van alle 55-plussers is er sprake van een stapeling van problemen gedurende het leven (schulden – polis geroyeerd) daarnaast neemt de zorgbehoefte toe. Ze zijn kwetsbaar.

We hebben om die reden de 5 Gouden Regels en taken uitvaartcoach vertaald in het Papiamentu. En ook een voorlichtingsprogramma gekoppeld aan deze gemeenschap in de omgeving van Rotterdam, Den Haag en Amsterdam met vier authentiek sprekende – door SamSam opgeleide – uitvaartcoaches. Natuurlijk is een vertaling van de 5 Gouden Regels in andere talen dan in het Papiamentu ook belangrijk. Vanuit Zorg van de Zaak wordt een vertaling in het Duits, Frans en Engels gemaakt, als een sponsoring van professionals in uren.

Voor de komende jaren zien we als op te pakken kansen :

- *juridische bijstand via advocatenbureau vanuit sociaal collectief*
- *in Rotterdam staan we al structureel op de armoedeagenda*
- *onze bestuurders zijn professionals met groot netwerk en relevante kennis*
- *belangenbehartiging door ervaring en kennis vanuit de acht jaar dagelijkse praktijk*
- *werkprocedure effectiever door update boekhouding, archivering en werkmateriaal*
- *we hebben steun in de communicatie en PR via fondsen*
- *door nieuwe opgeleide uitvaartcoaches schaalvergroting Haaglanden en Amsterdam*

We zien als bedreigingen voor het realiseren van onze visie :

- *regelgeving is per gemeente anders georganiseerd*
- *SamSam heeft geen verdienmodel*
- *continuïteit in de organisatie van SamSam is kwetsbaar*
- *vrijwilligers komen en gaan*
- *zien organisaties SamSam als positief ?*
- *schuld is een stigma: 'eigen schuld'*
- *Armoede is taboe : publieke opinie "er is toch een vangnet"*

We bespreken het komende jaar wat we concreet doen aan de bedreigingen, zodat we deze kunnen vertalen als kansen met een realiseerbare aanpak. We mogen daarbij rekenen op de steun van organisatiedeskundige Tony Wegewijs (Change2Learn).

Activeitenplan 2022

Voor de coördinatie van Samsam maar ook als verantwoordingskader hebben we de aanpak in schema gezet op de volgende pagina's, waarmee onze activiteiten gevolgd kunnen worden en ook aan andere organisaties uit te leggen is. Zo hebben we een aantal hoofddoelen die we de komende jaren blijvend nastreven en we formuleren per doel welke producten en activiteiten we succesvol willen afronden in 2022.

Activiteitenplan 2022 doelen/succesfactoren	Activiteit	Product	Planning
<p>A. Projectorganisatie</p> <p>Doorontwikkeling van persoonlijke naar meer taakgerichte organisatie. Passend en goedlopend fondsenwervingstraject.</p> <p>Naast het bestuur is er sinds twee jaar een organisator die bijeenkomsten van bestuur en platform organiseert, verslaglegging doet en fondsen werft. Ook heeft ze de coördinerende functie voor het ontwikkelen van PR- activiteiten en materiaal. Daarnaast organiseert ze de scholing van vrijwilligers en regelt de dagelijkse gang van zaken in de werkorganisatie. De organisator wordt betaald als ZZP-er met een uurtarief op projectbasis.</p>	<p>Bijeenkomsten bestuur en kerngroep. Betrekken van organisatiedeskundige Tony Wegewijs.</p> <p>Bijeenkomsten platform van deskundigen. Gesprekken met fondsenwerfers, fondsen en sponsors en gemeenten.</p> <p>Stappen van belangenbehartiging: aan de hand van de gesignaleerde knelpunten uit Jaarverslag 2020. Benaderen van politiek, ombudsman en anderen die behulpzaam kunnen zijn voor verbeteren van positie van de doelgroep.</p>	<p>Inhoudelijk en financieel jaarverslag 2021 en jaarplan 2023 met begroting en dekkingsplan.</p> <p>Evaluatie meldingen door bestuur goedgekeurd en afgetikt door het platform.</p> <p>Blijvend aanscherpen van huishoudelijk regelement. Juridisch kader blijven actualiseren.</p> <p>Visiedocument 2022-2030</p> <p>Offerte organisator voor 2023</p> <p>3 x projectleiders</p> <p>Administratief medewerker</p>	<p>Jaarverslag 2021 in het voorjaar en verantwoording fondsen.</p> <p>Jaarplan 2023 voor nieuwe ronde fondsenwerving zomer 2022</p> <p>Platformbijeenkomst tbv versterking projectorganisatie en aftikken visiedocument.</p> <p>In de loop van 2022 gesprekken met politiek en anderen die behulpzaam kunnen zijn met belangenbehartiging</p>
<p>B. Methodiekontwikkeling en deskundigheidsbevordering</p> <p>Methodiek</p> <p>Er is een ondersteunend platform van deskundigen die op thema adviseert.</p> <p>Quickscan is verfijnd en gekoppeld aan protocol met criteria werkwijze coaches. Protocol is samen met juridisch kader bij Officier van Justitie gedeponereerd.</p> <p>Methodiek blijvend aanscherpen met nieuwe kennis en consolideren in de praktijk.</p> <p>Deskundigheidsbevordering</p> <p>Intervisie van docent. Verdiepingsbijeenkomsten op thema door externe deskundigen.</p> <p>Blijvend investeren in vergroten draagkracht coaches en nieuw thema voor verdieping: afwikkeling nalatenschap afgestemd op de praktijk van de coaches.</p>	<p>Platformbijeenkomst Gesprekken met deskundigen, zoals advocaat en schuldhulp</p> <p><i>SamSam als instelling bij het CRKBO registreren als instelling voor kort beroepsonderwijs.</i></p> <p>Vertaalslag en stroomlijnen van formulieren uit onze werkprocedure</p> <p>Is in 8 jaar praktijk ontwikkeld en droom is deze in handzame formulieren op elkaar af te stemmen met daarnaast de "look" van materiaal op elkaar afstemmen</p> <p>Verdieping nieuw thema afwikkeling van nalatenschap afgestemd op de praktijk van de coaches van SamSam.</p> <p>Evaluatie vierde scholingsronde. Vijfde scholing in voorbereiding voor 2023 van 12 nieuwe coaches door interne trainers.</p>	<p>Ontwikkelde scholingsmap met werkmap, casusboekje en cliëntenmap/uitvaartmap</p> <p>Aangepaste handleidingen en examen voor de nieuwe scholing in 2023.</p> <p>Communicatieplan klaar voor werving nieuwe groep van 12 geschoolde coaches</p> <p>Thema nalatenschap geïntegreerd in werkproces en werkmap</p> <p>Kennisbijeenkomst: expertise ontwikkelen: "ontwikkel het netwerk om je heen" – onderhoud de warme contacten in het veld-.</p>	<p>Doorontwikkeling gedurende 2022</p> <p>Wervingsronde in december 2022.</p> <p>Doorgaand proces van ontwikkeling licentie en accreditatie op de scholing.</p> <p>Deskundigheidsbevordering voor bestaande groep in voorjaar en najaar 2022</p>

Activiteitenplan 2022 doelen/succesfactoren	Activiteit	Product	Planning
<p>C. Netwerkontwikkeling en voorlichting:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Speurnetwerk landelijk uitrollen - Speurnetwerk verbreden met schuldhulp en vrijwilligersorganisaties die helpen met formulieren en administratie (financieel) - Informatiebijeenkomsten aan organisaties die in contact staan met doelgroep - Informatie aan doelgroep. 	<p>Voorlichting aan 10 of meer organisaties die in contact staan met de doelgroep. Of zoals in 2020 afhankelijk van Corona-maatregelen: een zoombijeenkomst gecombineerd of met 100 netwerkgesprekken.</p> <p>Informatiebijeenkomst aan de doelgroep zelf binnen kerken of andere georganiseerde vorm van samenzijn, zoals een huiskamerbezoek.</p> <p>Nieuwe samenwerking met vrijwilligersorganisatie OCAN voor belangenbehartiging van Nederlanders met een migratieachtergrond uit de Antillen</p>	<p>Netwerk is verstevigd en verbreed met aandacht voor Haaglanden en Amsterdam.</p> <p>24/7 bereikbare telefonische hulplijn.</p> <p>Specifiek gang naar 2^e kamer i.v.m. royeren polissen in schuldsanering.</p> <p>Binnen Rijnmond, Zeeland, Haaglanden en Amsterdam breed contacten met netwerk palliatieve zorg, schuldhulp en vrijwilligersorganisaties (financieel)administratieve hulp</p>	Gedurende werkperiode
<p>D. Benodigdheden voor dagelijkse praktijk uitvaartcoaches</p> <p>Uitbreiding van de meldingen en actietrajecten in 2021.</p> <p>Uitbreiding groep coaches Den Haag en Amsterdam.</p> <p>Uit verbreed speurnetwerk betrokken bij 10 uitvaarten.</p> <p>Werkbijeenkomsten kerngroep en met bestaande groep coaches</p> <p>Verdiepingsbijeenkomst en intervisie voor coaches volgens de normen van Ministerie van Welzijn, Sport en Volksgezondheid.</p> <p>Samenwerking met advocaat/juristen</p> <p>Upgrade certificaten door registratie CRKBO</p>	<p>Coaches en teamleiders zoeken naar warme contacten in het veld speciaal aandacht voor Den Haag en Amsterdam.</p> <p>Coaches informeren elkaar over actietrajecten en nieuwe kennis in de werkbijeenkomsten.</p> <p>Uitvaartcoach ondersteunen in Amsterdam</p> <p>Archief digitaliseren</p> <p>Gesprekken advocaat</p>	<p>Protocol, juridisch kader en sociale kaart up-to-date. Alsook VOG en verzekering conform voorwaarden ministerie VWS.</p> <p>Werkplan SamSam-Den Haag en Amsterdam</p> <p>Opstart traject digitaliseren archief gekoppeld aan hertaalde werkmap met formulieren</p> <p>Abonnement "juridische bijstand", Brancheblad Uitvaartzorg en registratie CRKBO</p>	Gedurende werkperiode
<p>E. Communicatie en F. Ontwikkelen van materiaal</p> <p>Communicatieplan wordt aangehouden als richtlijn in de praktijk.</p> <p>Aandacht voor Nederlanders met migratieachtergrond</p> <p>Bestaand netwerk is enthousiast en inviteert Samsam om voorlichting te komen geven.</p> <p>Bekendheid landelijk uitrollen</p>	<p>Ondersteuning van communicatiedeskundige</p> <p>Vertalen en hertalen van informatiemateriaal voor mensen met migratie-achtergrond, mogelijk taalachterstand en laaggeletterdheid</p> <p>Plek zoeken voor SamSam op landelijke sites</p>	<p>Nieuwsbrief netwerk</p> <p>Persbericht werving nieuwe coaches voor scholing</p> <p>(Betaald) redactioneel artikel op landelijke site zoals bijvoorbeeld zorgorganisaties</p> <p>Vacatures geplaatst op vrijwilligersvacaturesites</p> <p>Vertalingen van informatie van SamSam als flyers en op site</p>	<p>Voor-en najaar 2022.</p> <p>Winter 2021.</p>

Activiteitenplan 2022 doelen/succesfactoren	Activiteit	Product	Planning
<p>G. Financiën</p> <ul style="list-style-type: none"> • Passend en goedlopend fondsenwervingstraject. • Groep sponsors en particulieren die doneren. • Samenwerkend netwerk voor faciliteiten en diensten 	<p>Voorlopige focus van Samsam is versterken van belangenbehartiging voor doelgroep. Aan de doelgroep moet je niet willen 'verdienen'.</p> <p>Expertise ontwikkelen op inzet uitvaardiensten door vrijwilligers en geven van workshops binnen organisaties.</p>	<p>Ondersteunen van uitvaarten met niet commercieel tarief met daaruit volgend een gift.</p> <p>Geven van workshops met niet commercieel tarief.</p>	<p>Verantwoording fonds met jaar verslag klaar in voorjaar 2022</p> <p>Begroting en dekkingsplan 2023 klaar in zomer 2022.</p>

Financiën

Fondsenwerving

We benaderen voor 75% van de totale begrotingskosten verschillende fondsen.

Kans: organisaties zijn sponsor in uren. Bijvoorbeeld Zorg van de Zaak leent in 2022 communicatieadviseur Erik van Velzen aan ons uit. Maar ook Tony Wegewijs werkt vanuit zijn organisatie belangeloos met ons. Bureau AdviesInGeldzaken werkt onbezoldigd aan de update van de boekhouding.

Eigen bijdrage, donaties en verdiensten

De professionaliteit van onze vrijwilligers is kosteloos en in uren omgerekend de eigen bijdrage. Het gaat om het werk van projectleiding, interne trainers, financieel deskundige, voorlichtingskundige, communicatiemedewerker.

We verwachten giften uit het samenwerkend netwerk in de vorm van diensten en faciliteiten. Bijvoorbeeld wat betreft ruimte voor bijeenkomsten zijn we welkom bijvoorbeeld bij twee uitvaartorganisaties en een zorginstelling. Daarnaast een klein bedrag aan schenkingen van particulieren. Omdat we een ANBI-status hebben zijn er wellicht belastingvoordelen.

We verwachten 25% van de totale begroting met bovenstaande beschreven posten zelf te kunnen dekken.

Begroting

2022

A	Organisatiekosten/projectontwikkeling	
	1 projectleiders	5400
	2 organisator algemeen op projectbasis	6000
	3 kosten fondsen werven	300
	4 bestuur	400
	5 administratie financieel en verzekering	650
B	Methodiekontwikkeling	
	6 inschakelen expertise	5500
	7b deskundigheidsbevordering en intervisie	2500
	7c evaluatie/stroomlijnen materiaal scholing en coaching	3000
C	Netwerkontwikkeling en Voorlichting	
	8 netwerkgesprekken- en bijeenkomsten	1500
	9 voorlichting ontwikkelen en organiseren	2000
D	Benodigheden	
	Abonnement sociaal advocatuur, literatuur en registratie	
	10 CRKBO	1800
	11 ondersteuning vrijwilligers tbv dagelijkse praktijk	1500
	12 reiskosten, representatie, telefoonkosten en andere onkosten voor ondersteunen van familie's en onderhouden van warme contacten met het netwerk	2000
E	Communicatie	
	13 ontwikkeling website en digitaal archief	500
	14 organisatie communicatie	500
	15 PR medewerker, materiaal en persberichten	1500
F	Voorlichtingsmaterialen	
	16 organisatie en ontwikkelen materiaal	1000
	17 drukkosten materiaal	1000
G	Kantoorkosten	
	18 bijeenkomsten o.a. coaches en bestuur	600
H	Onvoorzien	
	19 onvoorzien (calamiteitenpotje)	1000
	Totaal	38650

Dekkingsplan

Bijdrage in € van wie en voor wat	2022	Toegezegd	Nog open
1.SamSam eigen bijdrage, verdiensten en donaties A. Organisatiekosten/projectontwikkeling B. Methodiekwikkeling C. Netwerkwikkeling en Voorlichting E. Communicatie G. Kantoorkosten	9.400,00	7.900,00	1.500,00
2. PIN – commissie van KIN A. Organisatiekosten projectontwikkeling B. Methodiekwikkeling C. Netwerkwikkeling en Voorlichting D. Benodigdheden dagelijkse praktijk E. Communicatie F. Voorlichtingsmateriaal G. Kantoorkosten	5.000,00		5.000,00
3. Stichting ter Bevordering van Volkskracht B. Methodiekwikkeling	5.000,00		5.000,00
4. Armoedefonds D. Benodigdheden dagelijkse praktijk	2.000,00		2.000,00
5. Sint Laurensfonds A. Organisatiekosten/projectontwikkeling B. Methodiekwikkeling C. Netwerkwikkeling en Voorlichting E. Communicatie G. Kantoorkosten	7.500,00		7.500,00
6. Stichting Koningshaven A. Organisatiekosten projectontwikkeling B. methodiekwikkeling D. Benodigdheden dagelijkse praktijk E. Communicatie F. Voorlichtingsmateriaal G. Kantoorkosten H. Onvoorzien	2.250,00	2.250,00	
7. ZorgvandeZaak Foundation A. Organisatiekosten projectontwikkeling B. Methodiekwikkeling C. Netwerkwikkeling en Voorlichting D. Benodigdheden dagelijkse praktijk E. Communicatie F. Voorlichtingsmateriaal G. Kantoorkosten	7.500,00	7.500,00	
Totaal	38.650,00	17.650,00	21.000,00